

دارى ديجىتالى بۇ شەخىركىدەنەۋى ئامپىرەكان

ئىستا لە زۇرىە مالىكاندا چەندىن نامپىر
هەن كە پىۋىستىيان بە شەخىركىدەنەۋىە ھەبە،
ۋەك مۇبايىل، لاپتۇپ، كامپىرا...تاد، بۇ ھەر
نامپىرئىكىش دەبىت شەخىركىدەنەۋى تايبەت بەۋ
نامپىرە ھەبىت، بوۋنى ئەۋ ھەموو شەخىركىدەنەۋىە
دەبىتتە ھۆى قەربالغىبەكى زۇر لە مالدا. ھەموو
شەخىركىدەنەۋىەكانىش بۇ شەخىركىدەنەۋە ۋ بارگاۋى
كردنى باتىرى نامپىرەكان پىۋىستىيان بە ۋزى
كارەبايسە، رەنگە كارەباش لە ھەموو شوۋىنىك ۋ
يان ھەموو كاتىك بوۋنى نەبىت، بۇيە كۇمپانىي
Brando بىرۇكەبەكى باشى لەم بواردە ھەبە
ۋ بىرۇكەكەشى خستۇتە بوارى جىبەجىكردەنەۋە
نامپىرئىكى بەرھەم ھىناۋە كە پىبىدە گوتىرت دارى
ديجىتالى بۇ شەخىركىدەنەۋى نامپىرەكان. ئەم دارە
ديجىتالىيە ۋزى پىۋىست بۇ شەخىركىدەنەۋە لە خۇر
ۋەردە گرت ۋ گەلاى دارەكە ئەركى ۋەرگرتنى
ۋزە لە خۇر بەرپۇۋە دەبەن. شەخىركىدەنەۋە بە
ناسانى رادەگوازىر ۋ لە جانئادى سە فەردا
جىگاي دەبىتتەۋە ۋ دەكرىت بۇ سەيران ۋ گەشت
ۋ گەران بۇ ھەر شوۋىنىك لەگەل خۇتى بەرىت،
بەتايبەتتى بۇ شوۋىنە چىبايى ۋ دارستانەكان كە
ۋزى كارەباى لى ۋ دەدەست ناكەۋىت..

قەلەمىكى ديجىتالى تايبەت بە شاشەى لەمىسى

دەتوانىرت بە ناسانى ئەرك ۋ فەرمانەكان جىبەجى
بكرىن. ئەركى دىسكە شە فافەكە ئەۋىە كە بە
ۋردى شوۋىنى مەبەست بۇ بەكارھىنەردەكەى لە
شاشە لەمىسىكەدا دەستىشان دەكات.
خالى بەرچاۋ لەۋ قەلەمە دىجىتالىيەدا ئەۋىە
كە بەھۆى سىستەمى بلوتوسەۋە بە ئاپپاد ۋ
تەبلىتتەكانەۋە پەبىۋەند دەدرىت ئەۋكات ھەستىيار
بوۋن بە فشار نىشان دەدات. بۇ سوۋد ۋەرگرتن
لەۋ قەلەمە ئەلكترۇنىيە پىۋىستە پىرۇگرامى
Jot Ready Apps لەسەر كۇمپىوتەر يا
تەبلىت دابەزىنىت.

شاشە لەمىسىكەكان لە مۇبايىل ۋ لاپتۇپ ۋ
بگرە ھەتا كامپىرا ۋ تەبلىت جگە لەۋى دەكرىت
بە پەنچەكان ئەرك ۋ فەرمانەكان جىبەجى
بكەى، زۇرىەيان قەلەمىكى تايبەتەيان لەگەلە بۇ
كارناسانى لە ئەنجامدانى ئەركەكان. لەم دوايىەدا
كۇمپانىي Adonit قەلەمىكى نوۋى بەناۋى
Jot touch بەرھەم ھىناۋە، بەپىۋى ۋتەى
بەرپۇۋەرانى كۇمپانىيا قەلەمەكە لەگەل گشت
شاشە لەمىسىكەكان دەگونجىت.
ھەرۋەكە لە ۋىنەكەدا دەبىيىن، نوكى قەلەمەكە
لە دىسكىكى شە فاف دەجىت كە بەھۆىەۋە

سەرنجىكى خىرا بەسەر تەبلىتتى ۋىكىپىددا

تەبلىت لە دۇنياي دىجىتالدا مېتروۋىەكى لەمپىرئىنىيە، دەكرىت بلىيىن لە 5 سال تىپەر
ناكات، لەگەل ئەۋەشدا تا رادىيەك شوۋىنى لاپتۇپى گرتۇتەۋە، بەھۆى ئەۋى كە كىشى
كەمە ۋ قەبارەكەشى پىچۈكە ۋ بۇ ھەلگرتن ۋ گەشتكردن ناسان ھەللەگىرنت. زۇرىەى
تەبلىتەكان لەمىسىن ۋ كىبۇردى مەجازىان ھەبە... ھەربۇيە گەمەئەلكترۇنى كردن بۇ ماۋى
زىاتر لە چەنسد كاترۇمىرئىك تارادىيەك دۇرارە، بەلام تەبلىتتى جۇرى ۋىكىپىد بەھۆى دىزايىنە
سەرنج رايىشەكەى تەۋاۋ بۇ گەمەئەلكترۇنى دەگونجىت..
گىگابايتە، ۋىكىپىد شاشەكەى 16 گىگابايتە. كوالىتى نىشانئاننى زۇر بەھىزە، رامەكەى بەك
مىگابايتەكە ۋ ئەۋى پىشەۋە 2 مىگابايتەكە. جوسىتىك يا دەسكى گەمەئەلكترۇنىن، نامپىرئىكى
لەسەر دەسكى گەمە سىپكەردەكان دەبىندىن. بۇ ئەۋانەى كە ھۇگرى يارى ئەلكترۇنىن، نامپىرئىكى
گونجاۋو بە ھەزاران گەمە تايبەت بەۋ تەبلىتتە بە شىۋى ئۇلانن لە ئىستەرتىندا ھەن.

كىبۇرد و ماوسى تايىت بە ويندۇز8

كىبۇردەكە كە بە Wedge m - bile keyboard ناسراو، كىشىكى كەمى ھەيە و بارىكە و وزى خۇى لە جوتە باترىكى قەلمى وەردە گرىت. كىبۇردەكە چەندىن دوگمى تايىتە تىدايە بۇ خىرايى لە كەردنەھى سايتەكان لە ئىنتەرنىتدا. كىبۇردەكە چوارچىۋەپەكى نەرمى ھەيە تا زىان بە تەبلىتەكان نەگەيەنەت، چوارچىۋەپەكە ھۆشمەندە و موگناتىسىيە وەك پايەبەكەش بۇ تەبلىتەكە دەگونجىت و تەبلىتەكە بەشىۋەى ئاسۋىي و ستونى لەسەرى دادەندىت.

ماوسى جۇرى wedge touch mouse دىزايىنىكى سەرنج رايكەش و تا رادەپەك سەپرى ھەيە، لە راستىدا كەمكىشىستىن و بچوكتىرىن ماوسە كە كۇمپانىيە مايكروئسۇف تەرىھەمى ھىناپە، ھەرەكە پىشىتر نامازدى پىدرا واپەرلەيسە و وزى خۇى لە باترىيەكى قەلمى وەردە گرىت كە ھەتا 18 مانگ شەھنى باترىيەكە دانا بەزىت. ماوسەكە لە تەكنەلۇژىيە لەپىزىرى Blue track كەلك وەردە گرىت كە ئەم سىستەمە بۇتە ھۆ ئەھى ماوسەكە لەسەر ھەمو شونىنك ئەركى خۇى بە باشى ئەنجام بەدات.

تەبلىت و كۇمپوتەرى لەمىسى دەگونجىت. كىبۇرد و ماوسەكە واپەرلەيسن و بەيى گرىت لە گەل مۇبايل و لاپتۇپ و تەبلىتى لەمىسى كە خاۋەنى ويندۇز8 دەگونجىن. كىبۇرد و ماوسەكە بەھۇى بلوتوسەھە لە گەل كۇمپوتەرى يا تەبلىت پەپوئەند دەدرىن، بەلام گەر ھەز نەكەى پەپوئەندىيەكى واپەرلەيسىان ھەيىت، دەكرىت بەھۇى واپەرەھش پەپوئەندىيان پىكەۋە ھەيىت.

مايكروئسۇف تەم رۇژانەدا بە فەرمى ويندۇز8 كە دوايىن ويندۇزى كۇمپانىيە ناوبراۋە، خستە بازارپە، بلاۋبونەھى ويندۇز8 لە گەل پەرسەندى شاشەى لەمىسى ھاتە بەرھەم، ھەربۇيە كۇمپانىيە مايكروئسۇف تەم ويندۇزەيدا گرنىگىيەكى زۇرى بە سىستەمى لەمىسى داۋە. ھەربۇيە بەشى ھاردوۋىرى كۇمپانىيە ناوبراۋە كىبۇرد و ماوسى تايىت بەھى سىستەمە ھىناۋەتە بەرھەم كە لە گەل

گەر لاپتۇپەكەمان ئاۋى بەسەردا رۇا چى بگەين؟

برنج مادەى شى ھەلدەمۇزى، بەلام نەگەر ئەھى شلەيە بەسەر لاپتۇپەكەدا رۇا ئاۋ نەبوو و چايەكى شىرىن بوو، پىۋىستە بە پارچەيەكى نەرم كە بە سېرتۇ كرايىت لاپتۇپەكە لە مادەى شىرىنى پاك بگىتتەۋە.

ھەيە. ئەگەر گلاسكى ئاۋى بەسەردا رۇا، دواى دەرھىنانى باتىرى و نەچوونى ھىچ سەراۋەپەكى وزە بۇ لاپتۇپەكە، بە گەسكى كارەبىيى ئاۋەكەى ھەلمۇرە. دواتر بۇ ماۋەى ھەقتەيەكە لە كىسەيەكى برنجى بخە. چونكە

خەرىكى نووسىنى بابەتىكى گرنىكى، يان خەرىكى چاتكردىنى لە فەيسبوكدا لە گەل ھاۋرىكانت، يان گوئت لە مۇسىقايەكى دلرفىن گرتوۋە يان...ئالەم كاتەدا گلاسە ئاۋىك يان پىاللە چايەك كە ئاگات لىي نەبوۋە لە كەيەۋە لە لاي لاپتۇپەكەتە، دەرژىتتە سەر لاپتۇپەكەت و تەۋاۋ تەنگەتاۋ دەيىت. لە كاتىكى وادا ھىچ مەشلەزى، زۇر بە خىرايى لە كارەباى دەرپىنە و دەستەجى باترىيەكەى دەرپىنە. ئەگەر تەنبا چەند دلۇپىك ئاۋ بەسەر لاپتۇپەكەت دارژاۋە، تەنبا بە پارچەيەكى نەرم خاۋىنى بگەۋە و لاپتۇپەكە بەراۋەروو بگە و لىك بگىتتەۋە، وەك ژمارەى (۸) دايسىنى. بۇ ماۋەى 5 ھەتا شەش كاتمىر لىبگەپرى با بەويستى خۇى وشك پىتتەۋە. ئەگەر ناتوانى ئەھى ماۋەيە راۋەستى بە پانكە وشكى بگەۋە، بەلام بەھىچ جۇرىك بە مجففە وشكى مەكەۋە، چونكە ئەگەرى سووتانى ئەتتىگرىتەكانى ئاۋ لاپتۇپەكە

بە دەستخەتتى خوتان

ھەممومان دەزانىن كە گوگل ھەورەتتىن سايىتى دۆزەرەدى وئىنە و دوکيۆمىنت و فىلمە و بە كورتى ھەرچى مەبەستتە لە ئىنتەرنېتدا، كورد گوتەنى ھەمبەنەبۇرىنەيەكە بۇ خۇزى و ھەر زانىيارى و داتايەك كە مەبەستتە تەنيا ئەوئەندە بەسە كە دەستەواژەكەى بۇ بنووسى و ئىيدى لە چاولەسەريەكدانائىكدا بۇت دەدۆزىشتەو.

لەم دوايىبەدا كە سىستەمى لەمىسى كۆمپيوتەر و مۇبايلى گرتۆتەو بە لەمس دەتوانى ئەرك و ھەرمانەكان ئەنجام بەدى، گوگلىش خزمەتگوزارىيەكى نوئى بەناوى **handwrite** خستۆتە سايىتەكەيەو. ئەگەر ئىو مۇبايلەكەتان يان تەبلىتەكەتان لەمىسى بىت، دەتوانىت بە سوود وەرگرتن لە خزمەتگوزارى **handwriting recognition** بەيى نووسىن تەنيا

ئامېرىك بۇ ترساندى دزان

رەنگ سەرتان لەم مانىشتەى سەرەو سۆر بىمىنى، ھەتا ئىستا دز بووتە ماپەى ترس و دلەراوگى بۇ ئەو شىونانەى كە نىازى دزىان لىدەكەن. ھەريۇبە شىونە گىنگەكان چەندىن پاسەوانى تايبەتتەيان بۇ دانراو، ھەرەھا فۇشگاۋ سويەرمارىكتەكان جگە لە پاسەوان، سىستەمى ئەمىنيەتتى زۆر بەھىزيان ھەيە، وەك كامپىراى چاودپىرى و سىستەمى و شىياركەرەو.

ئەم ئامېرىكى كە لىزەدا دەيىنن ئامېرىكى ئاگاداركەرەويە، لەگەل ئەوئەشدا ترسىكى زۆر دەخاتە دلئى ئەو كەسانەى نىازى خراپەكارىان ھەيە. ئامېرىكە وەك ئامېرى لىزەرى ئەمىنيەتتى لە فىلمە سىنەمايەكان دەچىت، كە لە چەندىن لاو تىشكى لەيزەر بلاۋدەكاتەو، بەلام ئەوئەندە ھەيە كە تىشكە لەيزەريەكە تەنيا بۇ ترساندە ئەگىنا ھىچ مەترسى نىيە، لەگەل ئەوئەشدا زىنگىكى ھۇشياركەندەوئەشى ھەيە، ھەر كە دزەكە كەوتە بەر تىشكى

لەيزەر كە چالاك دەيىت.

دوو سايىت بۇ نووسەران و رۆژنامە نووسان

لە جىھانى ئىنتەرنېتدا ھەر توپۇز و چىنېك شىونىكى تايبەت بەخۇزى ھەيە و ئەو گوندە بچووكە لە بوارى خىرايى گەياندن و ئەو شارە مەزنى لە بوارى بەرفىيى و دەولەمەندى بە داتا و زانىيارى بۇ ھەموو تاكىكى كۆمەلگا سوودى خۇزى ھەبوو و ھەرچەند بەداخەو بەھۇزى خراب سوودلىوەرگرتنى بى زىانىش نەبوو.

نووسەران و رۆژنامە نووسان لە ئىنتەرنېتدا بەشى شىزيان بەرەكەتوود، جىھانى راگەياندن و گەياندن بەھۇزى ئىنتەرنېتەو گۆرانكارىيەكى بنەردەتى بەخۇزە دى. سايىت و مالىپەرەكان خەرىكە شىون بە رۆژنامە و بلاۋكراۋى كلاسكى لەق بەكەن... لەم ژمارەيدا دوو سايىتتان بى دەناسىنن كە

(تى شىرت) ىش ھىلى ئىنتەرنېت وەردەگىرت!

جىھانى تەكەنلۇزىاي دىجىتال و تىكەلاۋى ژيانى رۆژانەمان بوو، چى واي نەماوە گۆرەى و پىلاۋەكانىشمان بىنە دىجىتال! ئەگەر رۆژنىك گوتىان دەكرىت بە پىلاۋەكانت فىلم ھەلگىرەوە يان بە گۆرەويىەكانت گوى لە مۇسىقا بگىرى ھىچ لەلات سەير نەيىت! چونكە نمونەى زىندو و ئەو تى شىرتەيە كە وئەكەى لىزەدا دەيىنن. ئەم تىشرتەى دەيىنن بىرۆكەيەكى نوئىە بۇ ئەوئەى كە جلوبەرگىش لە داھاتوودا بەرەو دىجىتالى بوون ھەنگاۋ دەيىت؟ چونكە ئەم تى شىرتە خاۋەنى شاشەى LED، كامپىراى وئە و فىلم گرتنى ھەيە، مايكى تىدايە و بلىدگۆ واتە سىپىكەرى تايبەتتى ھەيە بۇ گوى گرتن لە مۇسىقا.

(تى شىرت) ى جۆرى **T-shirt OS** ھىلى ئەنتەرنېت وەردەگىرت و لەمەولا دەكرىت ھەر بە رىنگاۋە سەيىرى ئەو پەيامانە بەكەيت كە لە فەيسبوك بۇت ھاتوون و ھەر بە رىنگاۋەش وەلاميان بەدەيەو. تىشىرتەكە ھەتا ئىستا وەك بىرۆكەيەك دىزايىنى بۇ كراۋو ھىشتا بە بەرلاۋى نەكەوتۆتە بازارەو، بەلام رەنگە لە سالى داھاتوودا لە بازارەكانى جىھاندا بەرچاۋ بەكەويت.

هەر جارەو وەلامى پرسىيارىك

خوێنەرێكى بەرپزى نایى پرسىيارىكى بۆ هاتۆتە پش و دەپرسیت، ماوەیەكە كۆمپوتەرەكەم بەبى هیچ هۆیک هەر لە خۆرا دەكوژیتەوه؟ نایا هۆكارەكەى ڤایروسیە یان ئەویەكە لە شوێنیکەوه كۆتروۆلى كۆمپوتەرەكەمیان گرتیبە دەست و بیکوژیننەوه؟

خوێنەرى بەرپز، ڤایروسی بۆ كارى تىكدرانە لە كۆمپوتەردا رۆلى خۆى دەبینیت، بەلێ دەكریت ڤایروسیك بێتە هۆكار بۆ كوژاندنەوهى ئۆتوماتىكى كۆمپوتەر، بەلام هۆكارى سەرەكیى كوژانەوه پەيوەندى بە CPU ی كۆمپوتەرەوه هەيە، ئەو بەشە لە كۆمپوتەر وەك دلى كۆمپوتەر سەیر دەكریت، ئەگەر كێشەيەك بۆ ئەم بەشە دروست بێت، گرت لە هەموو كۆمپوتەردا دروست دەبیت، بۆ چارهسەرى ئەم كێشەيە دەبى سەرنج بەدیت بزانی نایا CPU ی كۆمپوتەرەكەت كە وەك دلیك لەناوەندى كۆمپوتەردایە لە شوێنى خۆى نەجوولاًوه، یان شل نییە، دواتر كە لەمە دلتیا بووت، بزانه نایا ئەو "فەن" واتە پانكەنى بۆ مەبەستى ساردكردنەوهى CPU دانراون بە باشى كار دەكەن، چونكە بەهۆى تۆز و خۆلەوه تووشى وەستان و دابەزینی خێزایی دەبن، هۆكارىكى گرنكى كوژانەوه پەيوەندى بەم كەش و هەوايەوه هەيە، چونكە كەشەكە بەكجار گەرمە و پانكەكانى كۆمپوتەریش ناتوانن ڤینكى پنیوست بۆ CPU داين بەكەن ئەوه دەبیتە هۆى ئەوهى CPU گەرم داينت و بېتتە هۆى كوژانەوهى كۆمپوتەر. بە هەر حال گرتى كوژانەوهى بى هۆكارى كۆمپوتەر پەيوەندى تەواوى بە CPU ی كۆمپوتەرەكەتەوه هەيە، دوايىن جار ئەگەر هەر باش نەبوو ئەوه دەتوانیت CPU یەكەى بگۆریت...

سێرچ لە گوگلدا بکەن

بە دەستخەتى خۆت ئەنجام بەدى. لە سەرەتادا بۆ ئەكتيف كردنى ئەو خزمەتگوزارىيە نوێیە دەبى سەر لە سايتى google.com/preferences بەدى و پاشان فەرمانى **handwrite** بدۆزیهوه و دواتر فەرمانى **Enable** لیبدهى. دواى ئەوه لە سايتى گوگل لە بەشى بەدواگەراندان لە خوارەوهى پیتی **G** دەبينى. بە لەمسكردنى ئەو پیتە ئیوه دەتوانن بە دەستخەتى خۆتان سېرچ بکەن، بەلام هەتا ئیستا لەگەل زمانى كوردى گرتى هەيە و رەنگە لە ماوەيەكەى كەمدا زمانى كوردیش بە خزمەتگوزارىيە نوێیەى گوگل زیاد بێت.

پروگرامى PicturesToExe بۆ چيكردى ئەلبۆمى دیجيتالى

ئەلبۆمى دیجيتالى واتە ئەو ئەلبۆمەى كە تەنيا لەسەر شاشە نیشان دەدریت، ماوەيەك جى خۆى كردۆتەوه، هەرچەندە ئەلبۆمى كلاسكى هيشتا ئەو چيژەى خۆى لە دەست نەداوه، چەندىن پروگرام هەن بۆ دروستكردنى ئەلبۆمى دیجيتالى، ئەو پەيچانەى كە نیشانەرى وینەيەكن سلايدیان پیندە گوتريت، پروگرامى پاوەرپوینتى مايكروسۆفت ئۆڤيس لە ريزى باشتريين سلايدشۆكان دیت، بەلام هەر سلايدشۆيەك لە وینە پنیوستى بە پروگرامىكە بۆ بلاوكردنەوه، ئەگەر سلايدەكە ڤيلم بێت پنیوستى بە پروگرامى پلەيەرى ڤيلمە و ئەگەر پاوەرپوینت بێت پنیوستى بە بەستە پروگرامى پاوەرپوینتە. بەلام بەهۆى پروگرامى **PicturesToExe** دەتوانیت بە ناسانى سلايدشۆيەك بە ڤۆرماتى **EXE** نامادە بكەى و بى ئەوهى كەى پنیوستى بە پروگرامىك بێت بۆ لیدانەوهى سلايدەكە. بەهۆى پروگرامى ناوبراو دەتوانیت سكرين سەيڤەرى جوان و سەرنج راكيش دروست بكەيت، هەر وەها دەتوانیت دى ڤى سلايدشۆ بە بەرزترين كواليتى دروست بكەيت، بوونى سەدان ئيفيكتى جوان بۆ زياتر رازاوهكردنى ئەلبۆمەكان لەو پروگرامەدا هەيە.

